

ภัทรภรณ์ จันทะสูตร 2549: พุ่มพวง ดวงจันทร์: จุลพลิกผันของเพลงลูกทุ่งไทย

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ ชุณหะวัณ, ค.ม. 270 หน้า

ISBN 974-16-2695-9

วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งไทยและเรื่องราวชีวิตและผลงานของนักร้องลูกทุ่งพุ่มพวง ดวงจันทร์ 2) เพื่อศึกษาแนวคิดในการประพันธ์เพลงและการเรียบเรียงเสียงประสานของผู้แต่งเพลงและผู้เรียบเรียงเสียงประสานคนสำคัญที่ทำให้พุ่มพวง ดวงจันทร์ ได้แก่นายวิเชียร คำเจริญและนายเอนก รุ่งเรือง โดยวิเคราะห์เนื้อร้อง ทำนองและการเรียบเรียงเสียงประสาน และ 3) เพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวง ดวงจันทร์ช่วงปี พ.ศ.2515-2525 พ.ศ.2526-2534 และพ.ศ.2535-2545

ผลการศึกษาพบว่า

เพลงลูกทุ่งมีประวัติความเป็นมาถึง 68 ปี (พ.ศ.2481ถึงปัจจุบัน) ผู้ที่เริ่มใช้คำว่า“เพลงลูกทุ่ง” เป็นครั้งแรกคือนายจาง รังสิกุล หัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ช่อง 4 เมื่อปีพ.ศ.2507 เพลงแนวลูกทุ่งที่บันทึกไว้เป็นหลักฐานเป็นเพลงแรก คือ เพลงไอ้เจ้าสาวชาวไร่ ประพันธ์โดย ครูเหม เวชกร โดยใช้ร้องประกอบการแสดงละครวิทยุเมื่อปี พ.ศ.2481

พุ่มพวง ดวงจันทร์เดิมชื่อราฟิง จิตรหาญ เกิดที่จังหวัดสุพรรณบุรี ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกร จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เริ่มร้องเพลงเมื่ออายุ 8 ขวบ แม้ว่าพุ่มพวง ดวงจันทร์ จะมีความรู้เล็กน้อย แต่ใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการร้องเพลง การจดจำเนื้อร้องและทำนองเพลง ประสบความสำเร็จสูงสุดเมื่อได้ร่วมงานกับวิเชียร คำเจริญ (ลพ บุรีรัตน์) ผู้แต่งเนื้อร้องและทำนอง บทเพลงที่สร้างชื่อเสียงโด่งดังคือเพลง “สาวนาสั่งแฟน เพลงกระแซะเข้ามาซิ และเพลงหนูไม่รู้ ” ได้รับสมญาว่า“ราชินีลูกทุ่ง” พุ่มพวง ดวงจันทร์เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์.แอล.ดีหรือภูมิแพ้ตัวเองเมื่อปีพ.ศ.2535 ด้วยอายุเพียง 31 ปี

แนวคิดของผู้ประพันธ์เนื้อร้องและทำนอง พบว่าวิเชียร คำเจริญได้แนวคิดในการประพันธ์เพลงจากการสังเกตสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมไทย การศึกษานุคลิกของนักร้องที่จะแต่งเพลงให้ร้อง ในการแต่งเพลงวิเชียร คำเจริญจะคำนึงถึงความหมายของเพลง โดยเนื้อร้องต้องสื่อความหมายชัดเจน ใช้คำที่มีสัมผัสนอกและสัมผัสในเป็นหลัก มักใช้คำพูดที่นิยมกันในปัจจุบัน ในการการเรียบเรียงเสียงประสาน เอนก รุ่งเรืองเป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสานที่สร้างเพลงลูกทุ่งแนวใหม่ สร้างความตื่นเต้นเร้าใจอย่างเข้ากันดีกับเนื้อร้องและทำนองเพลง โดยการนำดนตรีสมัยใหม่จากตะวันตกมาเป็นแนวทางเรียบเรียง เพื่อให้ได้รับความนิยมสูงสุดจากผู้ฟัง นิยมใช้คอร์ด relative minorร่วมกับทำนองทาง major

ความเปลี่ยนแปลงของเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลจากพุ่มพวงดวงจันทร์ พบว่าพุ่มพวง ดวงจันทร์เป็นผู้ที่ได้รับความนิยมมายาวนานตั้งแต่ก่อนปีพ.ศ.2525 มีการทำเพลงตามแนวเพลงของพุ่มพวงดวงจันทร์ มีส่วนกระตุ้นและ ผลักดันให้วงการเพลงลูกทุ่งพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งยังคงความเป็นเพลงลูกทุ่งไว้อย่างสมบูรณ์

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือประธานกรรมการ

____ / ____ / ____